

VASÁR NAP

Politikai, irodalmi, társadalmi és közgazdasági hetilap

Keztyü és kötszer készítésében specialista

Vitárius Sándor
a külföld első speciálistájánál tanulmányozott

orvosi műkötszerész és keztyüs mester

Debreczen, Szent Anna-utca 1. szám. Május 1-től az Alföldi tak. pénzt. épületében.

Szemüvegek és lorgnettek

rövidlátó, távollátó, gyengélő és operált szemeknek. — Gazdáknak nélkülözhetetlen, kipróbált légsulymérők (időjelzők), mezei látcsövek, prizmás látcsövek és hőmérők és minden optikai szakmába vágó cikkek legnagyobb választékban kaphatók

Fischer Jakab elismert szakértő látyszerésznél. — Debreczenben, Piac-utca 21. szám. Sesztina-ház

Ne igyunk csak

Ebesszéli

üdítő ártézi kútforrás vizet!

Tisztán és szénsavval telítve. Megrendelhető Barna-utca 1. szám alatt. (Telefon 216.)

Ha **gyermekjátékra, sporttárgyakra, háztartási cikkekre** van szüksége csak **Gósinál** vásároljon (Szedlák ház)

Jakab István nagykereskedése

a legnagyobb, legmegbízhatóbb, legdusabban felszerelt fűszer- és csemege üzlete Debreczen városa Csapó-utcai részének!

A magyar szabadalmazott lópatkógyár r.-t. gépjavitó és szerszámkészítő ipartelepe

vizvezetési, csatornázási és közp. fűtési

osztályllyal bővített ki. — Minden e szakmához szükséges berendezési cikkekből nagyválasztékú raktárt tart.

Magyar Bodegában

Színház után is nyitva. — Kaphatók remek felvágottak. Sajtók. Halak. Színházi cukorkák. — Kitünő borok. Liqueurok.

Kossuth-utca 6. sz. alatt

Trnka Ferencz

Gép-, kazánkovács műhelye, ártézi kútfurási vállalata, itató vasvályu gyári raktára, Debreczen. Telefon 576.

Vállal gazdasági gépek javítását, malmok és ipartelepek berendezését.

Ártézi és mély kutak furását. Gazdasági és községi **kútszivattyúk** szerelését. — Eszterga, gyalu és

gőzmalmi hengerek köszörülését és rovátkolását.

Szegecselésnélküli viztartányok készítését —

eltört géprészek forrasztását legújabb módszerint

Ajánlja gazdaközönségnek

itató vasvályuit

Rölségvetéssel díjtalanul szolgálók

Wacha Róbert

ruhafestő, vegyítisztító,

gőzmosó és ágytollat-tisztító intézete

Debreczen, Simonffy-u. 55. sz.

Telefon 840.

Fiók üzletek:

Széchenyi-u. 6. Verbőczy-u. 14.

Varga-u. 35.

Fest és tisztít

mindennemű felső ruhát, csipkét, függönyt, szőnyeget stb.

Gyászesetben áremelés nélkül soron kívül fest bármilyen ruhát feketére.

Festés, vagy tisztítás végett átvett férfi ruhát szakember javítja, s vasalja. Vidéki megbízások a központhoz: Simonffy-u. 55. sz. alá intézendők.

A gőzmosó

megbízásait kiváló szépen, gyorsan és pontos időre teljesíti. Csontkemény és tükörfényű galért, kezelőt szállít.

Ágytollat

hófehérre, fertőtlenítve tisztít, jutányos áron. Ágytoll tisztítás minden hétfőn
 Simonffy-utca 55. szám alatt.

Prelovsky András

elsőrangú katonai és polgári szabó üzlete, bel- és külföldi szövetek, valamint hadifelszerelési cikkek nagy raktára. M. kir. államvasutak szállítója.

Debreczen, Kossuth-u. 3.

Elvállal a legújabb szabásu és a legnagyobb igényeket is kielégítő katonai-, vasuti- és sport-egyenruhák, polgári öltönyök, valamint magyar disz- és viselőruhák; papi reverendák, palástok, fővegek stb. a legjutányosabb árak mellett elkészítését. Gyászöltönyöket, valamint vidéki megrendeléseket a :: legrövidebb idő alatt készít. ::

Fazekas Imre

villamos világítás és erőátviteli vállalata

Piacz-utca 77. sz.

Telefon-szám 567.

Szép munkáért, :-:
 versenyképességért
 számos legnagyobb
 :-: kitüntetés! :-:

menyasszonyi : ékszerek : ezüstneműek

legnagyobb
választékban

bámulatos olcsó árakon

Lőfkovits Arthur és Társa

Magyarország legnagyobb
óras és ékszerész üzletében.

Fennáll:
30 év óta!

Előfizetési árak egész évre:

Helyben . . . 5 korona
Vidéken . . . 6 korona

Egyes szám ára 10 fillér

VASÁR NAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Debrecen, Kossuth-
utca 8. szám alatt.

Telefon 505. szám.

Politikai-irodalmi-társadalmi-és-közgazdasági-hetilap

Főszerkesztő Dr. RÉVI NÁNDOR

Barázdák

A farsangnak vége, azonban a politikai farsang még javában folyik. A kitünően sikerült álarcos bálok nap-nap után megújulnak a dunaparti „vigadóban”. Vajjon meddig fog ez a farsangi politikai komédia tartani? Nem gondolják azok a nagyjó urak, hogy talán elérkezett már a magábaszállás ideje? Jó volna egy kis hamvazó szerdát is tartani. Következzék el addig ez az idő, amíg nem lesz késő. Mert lehet, hogy nemsokára már késő lesz . . . No, de megnyugtathatjuk a publikumot, erre nem fog sor kerülni. Sokkal jobban benne vannak azok az urak a farsangban, semhogy félbeszakíthatnák a táncot. Tovább fog folyni ezért a vigalom. Hej pedig, hogyha a nemzet is kedvet kapna a táncra ezektől az uraktól, de szörnyűséges tánc kerekedne ki belőle. Ez lenne csak aztán az igazi, rémséges halál-tánc!

Még azt mondják Debreczentről, hogy elmaradt, konzervatív város. No, ez hazugság! Ezt meg kell cáfolni minden jóérzésű debreczeni polgárnak. Dehogyan vagyunk mi elmaradva a világtól! Hát nincs nekünk kulturánk? Hogyne volna, hiszen kulturtanácsnokunk is van és ez csak elég — az üdvösségre. (No meg arra, hogy kultúra legyen Debreczenben.) Aztán meg nem ostobaság volna mi nekünk idegen szokásokat venni fel, művelődni: mikor megmaradhatunk ősi, szép virtusaink mellett. Debreczennek meg különösen! Hisz itt virágzik legjobban a hortobágyi kultúra. Aki debreczeni kulturfiu akar lenni, annak természetesen a Hortobágyon kell ezt tanulni, a puszták szabad ege alatt, a nép romlatlan gyermekei (csikósok, gulyások, kondások) között. Ezért híres a mi kulturánk. Ne is távozzunk tőle a világért sem. Maradjunk hűvek ősi, szép szokásainkhoz. Hadd legyen Debreczenben csak debreczeni (hortobágyi) kultúra, így legalább eredetiek vagyunk. Speciálisok. Mutogatni fognak nemsokára, mint ősvilági bölényeket. Ezért nem kell nekünk a Nyugat! Mert fő az eredetiség!

A norvég kormány elhatározta, hogy törvényjavaslatot terjeszt a storting elé, amellyel valamennyi közhivatalt megnyit a nők számára. Első pillanatra szinte fel sem foghatjuk ennek a javaslatnak a nagy horderejét: a norvég nők előtt megnyílnak a közhivatali pályák . . . Diadal, diadal! kiáltozhatják torkukszakadtából a feministák. És az egész világ suffragettjei diszlakomákat és ünnepségeket fognak rendezni a norvégek tiszteletére. Hiszen a leigázott nőnem felszabadulását látják a norvég példából, amit demonstrálásképpen ismét a vén Európa szeme elé állítanak. Nem lesznek már sokáig rabszolgák a nők, elkövetkezik a megváltás ideje, int egy szebb jövő hajnala stb. alakban fognak puffogni a frázisok. És még mi a szoknyanadrág jogos, avagy jogtalan voltát vitatjuk, mint a női rabszolgaság egyik kritériumát: addig a norvégek nadrág felvétele nélkül is férfiakká teszik asszonyaikat. — Nem azért mondjuk ezt, mintha mi nagyon lelkesülnénk a nők állítólagos „emberi rangra” emeléséért, de az már egészen komoly véleményünk, hogy a nőket „emberi méltóságra” a szoknyanadrággal éppen legkevésbé fogjuk felemelhetni.

A harmadik egyetem felállításának a kérdése ismét aktuális. Most már egész bátran megállapíthatjuk, hogy Debreczennek nem csak az egyetemhez, de éppen a harmadik egyetem megnyeréséhez is nagy esélyei vannak. Talán aktuális lenne most az a kérdés is, hogy kinek avagy kiknek is tulajdonítsuk főképpen azt, hogy a harmadik egyetem felállításának az ügyével kapcsolatba, szoros kapcsolatba jutott a debreczeni egyetem régen vajudó dolga. Egyszerű rá a felelet: mindenkinek, csak éppen magunknak nem. Hiába kapálództunk volna mi a világvégezetéig, a ha politikai kedvező körülmények nem billentették volna felénk a mérleget: — talán soha sem kaptunk volna egyetemet. De hogy nem a harmadik egyetemet — az bizonyos. Hiába, szerencsés város vagyunk!

Gyarmat vagyunk

Mikor lesz Magyarországon magyar ipar és magyar kereskedelem? Olyan sokszor hangzott fel már ez a kérdés ezer és ezer ajakról. Felhangzott, beszéltünk róla sokat: magyar szokás szerint, de annál kevesebbet cselekedtünk. Ezért vagyunk gyarmat, az Ausztria gyarmata. Hogy hová vezet a mi gyarmati állapotunk, azt legjobban mutatja a balmazújvárosi példa.

Balmazújváros község határa nem a község tulajdona. A Semsey-féle hitbizomány pedig még aratás idején sem dolgoztat szívesen a balmazújvárosiakkal. A község szegény, földhözragadt népe az éhenhalásnak van tehát kitéve. Ezért küldtek föl a kereskedelmi miniszterhez egy deputációt, — éppen a balmazújvárosi asszonyok, hogy gyárat, munkát kapjanak. A balmazújvárosi asszonyok felmentek könyörögni a miniszterhez, hogy megszerezhessék gyermekeik számára a mindennapi kenyeret.

A balmazújvárosiak kérése az egész magyarság kívánsága. Álljunk végre már sarkunkra és tegyünk valamit. Nem szégyenletes dolog mi reánk nézve, hogy az osztrákok már csak annak a hallatára is felháborodnak, hogy mi kérni mertük a hadügyi megrendeléseknek minket törvényszerűen illető részét. Miért? Mert továbbra is meg akarnak tartani bennünket szégyenletes gyarmati mivoltunkban. Hátuk borsózik már csak a szelére is annak, hogy mi magyarok még önálló ipart is teremthetünk.

Mi lenne erre a férfias, becsületes válasz? Nem holmi elhervadt tulipán mozgalom, hanem egy hatalmas, komoly bojkott. Olyanféle, amit a törökök rendeztek. De mi ilyesmire gyengék és képtelenek vagyunk. Pedig a magunk érdekében cselekednénk, amint a magunk szájából vesszük ki a falatot tétlenkedésünkkel. Elég volt a sok szóból, a sok szép beszédből, itt van a tettek ideje. Hogy mennyire égetően szükséges ez a cselekvés, azt a balmazújvárosi példa fényesen illusztrálja. — Majd ha minden magyar Balmazújvároson gyárképmény fog füstölögni, akkor lesz magyar ipar. Addig csak gyarmat vagyunk, Ausztria gyarmata!

A városi takarékpénztár

ügyéről mély a hallgatás. Nem elég volt város politikai programnak? Csak nem gondoltuk komolyan, hogy valamikor megvalósulhasson ez a szép terv. Hiszen létesül Debreczenben nap-nap után elég pénztintézet, mire való ezeknek a számát növelni? Ugy is olyan nagy a konkurencia. — —

A tüdővész debreczeni gyógyítószere

Szenzációs hír kapott szárnyra a mi szürke városunk falai közül: *feltalálták Debreczenben a tüdővész gyógyító-szerét!* Ugyebár egy kicsit nagyon merészen és mesésen hangzik ez az ujság? Feltalálni a tüdővész gyógyszerét és még hozzá: Debreczenben! Természetes, hogy a legtöbb ajkon csakis mosoly jelenhetik meg erre a hírre, ennek a szenzációs találmánynak a világgá kürtölésére. Meg aztán egy kicsit, valljuk be az igazat, lejárt a tüdővész gyógyszer: annyi sokszor találták már fel ezt a csodaszert és olyan sok alakban, hogy szinte kezdtünk hozzászokni ennek a világraszóló orvosságnak napról-napra történő újabb „feltalálásához”. Bizonyos, hogy az eszme nem új, de az is bizonyos, hogy élelmes vállalkozók még mindég és nagyon sokszor meggazdagodhatnak belőle. Ha a tüdővész debreczeni gyógyszer a tüdővésznek ilyen orvosságai közé tartozna: minket még ebben az esetben is érdekelné. Utoljára tévedni emberi dolog: de hogy a tüdővész igazi gyógyszerének a híre, feltalálásának már csak a szele is szenzáció számba megy, azt is tapasztalhatjuk.

A „Vasárnap” céljának fogja tartani, hogy alaposan és részletesen derítse ki az igazságot a tüdővész gyógyszerének a debreczeni feltalálásában. Hogy ez a munka már is szenzációsnak ígérkezik: azt már most is elmondhatjuk. Azt hisszük, hogy nagy szolgálatot teszünk mindenképen, ha ebben a dologban világosságot keresünk. Vállelve fogunk működni a feltalálókval és ha biztos lesz a siker, akármi-lyen kis mértékben is: mi fogunk elsősorban azon munkálkodni, hogy a tüdővész gyógyszerének az eredményességét komoly alakban tudhassa meg a nyilvánosság.

Sok hü-hót kár csapni semmiért, de viszont az is nagy szégyen lenne reánk nézve, ha mi debreczeniek vennénk észre legutóljára, — hogy éppen Debreczenben sikerült felfedezni a tüdővész gyógyszerét. Mi tehát ez időszert nem tehetünk egyebet, mint beszámolunk legjobb tudásunk szerint arról, amit eddig sikerült megtudnunk az orvosság feltalálásának az érdekes ügyében. Reméljük, hogy rövid időn belül részletes és alaposan megindokolt eredménnyel léphetünk az egész művelt közönség érdeklődése elé. Kezdjük tehát az egész dolgot sorra-rendre!

A feltalálás első híre

a budapesti lapok útján ment világgá. Egy eddig kifürkészhetetlen (?) jóakaró küldte be a tudósításokat a pesti lapoknak, amelyek aztán körül-belül ilyen terjedelemben foglalkoztak a tüdővész debreczeni gyógyszerével:

„Debreczeni jelentés szerint Sipos Árpád kémikus és dr. Széll Kálmán orvos hosszas kísérletezés után egy olyan szert talált fel, amely hatás tekintetében vetekedik az Ehrlich 606-tal. A tüdővész gyógyításának megoldásán közel másfél éve fáradoznak nevezettek, míg végre 85 különféle összetételű szer felretételével a 86-ikkal sikerült a nagy kérdést megoldani. A szabadalmazott szer készítésére májusban vegyészeti gyárat nyitnak meg és ugyanakkor kezdi meg szanatóriumuk is működését Debreczenben, kizárólag reménytelen állapotban levő betegek kezelésére. Az eddigi statisztika 84 százalékos gyógyulást mutatott fel. Sok olyan embernél, akiről már az orvosok lemondottak, 80 szem pilula gyógyulást eredményezett. A szer főleg vérfibrint, borkősavas meszet és klóros anyagokat tartalmaz, amelynek rostanyaga a tüdőt behegeszti, oxigénje a vér felfrissítését eszközzi, klórja pedig az oxigénnel vegyülve, a baktériumokat öli el.”

Amint látjuk, abszolte nem a dolog fontosságához mérten irtak a csodaszerről először, amit, azt hisszük, nem

a jóakarát, hanem a tudósítás hiányának és pontosságának kell tulajdonítanunk. A „Vasárnap” tudósítója azonnal munkához látott és munkájának eredményéről a következőkben számol be.

Látogatás Széll Kálmán dr.-nál

Vegyes érzelmekkel léptem át az egyik állítólagos feltaláló: dr. Széll Kálmán József kir. herceg-utcai lakásának küszöbét. A doktor első megjelenésre is nagyon érdekes jelenség: lassan, vontatottan beszél, — örült is a látogatásnak, meg nem is. Látszik rajta, hogy egy kicsit zavarban van. Néha-náha megsimogatja magas, kopaszodó homlokát és különös kifejezésű szeméit révetegen hordozza körül. Mindjárt arra gondoltam: — ez az ember nagyon kimerülhetett a munkában. Ha nem a munka viselte meg így, akkor kevés reményt fűznék hozzá, hogy ilyen zseniális találmánnyal lepje meg a világot, amibe már annyi és annyi nagy lángésznek belétörött a bicskája. Leültetett, szivarral kínált meg, aztán beszélni kezdett a találmányáról: a tüdővész gyógyításának csodaszerről.

Régóta dolgozom már ezen a feltaláláson Sipos Árpád kémikus barátommal és most már azt hiszem, befejeztük a nagy munkát, megtaláltuk a tüdővész egyedüli gyógyszerét. Szerünk mindenesetre — legjobb meggyőződéssel mondhatom ezt — éppen olyan eredményt fog elérni a maga nemében, mint a híres „Ehrlich 606.” Az a bázis, amin Ehrlich épített a bujakórral szemben: — az arzén. Amire mi építettünk a tüdővésszel szemben: — a **mész**. Sok tapasztalatra és még több kísérletre alapítottuk nézeteinket. Mert nézzük csak, milyen vidékeken dühöng legjobban a tuberkulózis? Olyan helyeken, ahol kevés a talajban a mészsó, mint például minálunk az alföldön. És mikor veszélyes a tüdővész: 30 éven alul, amikor még a szervezet nincs kielégően mészsókkal ellátva. Dühöng még a tuberkulózis olyan vidéken is és olyan emberek között is, akik csak silány táplálékot vehetnek magukhoz és így elegendő mészsók nem juthatnak a szervezetükbe.

Mi tehát mésztartalmu szerekkel kezdtük meg kísérleteink sorát. Ezen a téren már a korábbi orvostudomány is adott kezünkbe adatokat. Nagyon sok mészvegyülettel tettünk kísérletet: mondhatni, a mészvegyületek minden skáláján keresztül mentünk, amíg a mésznek egy chlorvegyületét eredményesnek találtuk. Ennek a chlorvegyületnek az első alakja a calcium-chlorid volt, csak később jutottunk el a jelenlegi hatóanyagunkhoz, a *calcium hyperchloratum*-hoz [Ca (Cl O₂) 2]. Ezt a szert pilula alakban állítottuk elő és pedig vérfibriinnal és enélkül. A kísérleteink még nem haladtak annyira, hogy megtudjuk azt időszert, egész pontosan állapítani, szükséges-e, vagy előnyös-e, ha a pirulák vérfibrint is tartalmaznak?

Az orvosságunk hatását a következőképen magyarázom: a *calcium hyperchloratum* mésztartalma megadja a szervezetnek a szükséges meszet, a chlórja elpusztítja a bacilusokat, a felszabaduló nagymennyiségű oxigén pedig részben könnyíti a tüdő és szív munkáját, részben pedig a bacillus-hullákat (toxin) égeti el és savas jellegével szaporítja a gyomorsavat és elősegíti az emésztést.

Ez a szerünk hatásának a kivonatos és népszerű magyarázata. Ha a kísérletünkben még nagyobb anyag fog rendelkezésünkre állani, akkor a tudományos világ előtt szándékozunk szakszerűen bemutatni orvosságunkat. A kísérleteket velem egyidejűleg dr. Gáspár Géza is folytatja. Habár eredményes anyag már is óriási áll a rendelkezésünkre, még tömegesebb, szemmel láthatóbb és nagyobb eredménnyel fogunk egy pár nap, vagy hét alatt előállani.

Telefon: 5-40. „MERCUR” ————— összes rendszerű írógépek műszaki vállalat Debreczen, **Telefon! 5-40.**
Arany János-utca 2. szám. ————— (Specialis javító-műhely.)
Gabelsberger rendszerű gyors és gépirászati szakiskola — „Adler” teljesen látható írásu írógép kizárólagos képviselő
Hajdu, Szabolcs, Szatmár és Szilágymegyeire. — Copying Office gépiró másoló és sokszorosítási iroda. — Magyar
gyártmányu írógép-szalagok. ————— Főraktár hat vármegyére.

Köszönöm szépen az érdeklődését és kérem, hogy segítsen nekünk a bizonyítás munkájában.

Az orvosser bizonyosságai

Sokáig és kimerítően beszélgettem dr. Széll Kálmánnal a tüdővész gyógyításáról. Azt sajnáltam a legjobban, hogy Sipos Árpáddal mindeddig nem találkozhattam. „En teljesen rendelkezésre állok” — mondotta Széll Kálmán és látszott rajta, hogy nem szeretné, ha Sipossal is tárgyalhatnék...

További kérdéseimnek a során bizonyítékokat kértem. A feltaláló még csak most lepett meg igazán: őszintén és igazán tárta elém a helyzetet. Rendelkezésemre bocsátotta a kezelt betegek névsorát és a gyógyulások bámulatos eredményeit. Még jobban meglepett azzal, hogy szívesen bocsátott rendelkezésemre a szerből, sőt megengedte nekem laikusnak, hogy én is végezhessek kísérletet nagyobb bizonyosság kedvéért. Ha egy ember ennyire bizik az igazában, akkor kell lenni valaminek a dologban: gondoltam magamban — és elfogadtam az ajánlatot.

Még ennyivel sem elégedtem meg: felkerestem többet az új csodaszerrrel kezelt betegek közül. Csodákat beszéltek az új csodaszerről. Sir szélén álló sápadt, beesett mellű emberek, akik már majdnem kiköpték az egész tüdejüket: erőt és bizalmat nyertek az új gyógyszertől, amelynek a hatása állítólag 5 nap leforgása alatt már mutatkozik, de 10 nap alatt sok esetben teljes javulást képes előidézni.

Ennyi a pozitív eredmény a tüdővész debreczeni gyógyítójának az ügyében. A közel jövő már nagyon gyorsan megmutathatja, hogy mennyiben felelnek meg a valóságnak ezen tényekből leszűrűt *eredmények*. A mi véleményünk szerint itt sem szabad valami abszolút gyógyszerre gyndolni: hanem épügy, mint az Ehrlich-féle szernél: a legjobb esetben is csak a teljesen *reménytelen*, eddig meggyógyíthatatlan betegek bizonyos percentjének a megmentéséről lehet szó: és ha ez csak 40, vagy 20 vagy még kevesebb százalékot is fog kitenni: — a tüdővész debreczeni gyógyítójának a feltalálása nagy eredmény. Sőt igen nagy eredmény.

Nagy fontossága lenne még ennek az orvossernek az, hogy igazi *népgyógyszer* lenne, mivel előállítás költsége és így az ára is rendkívül csekély. Az új gyógyszert különben már gyártja is egyik helybeli nagy gyógyszertár és így rövidesen forgalomba fog jönni.

Mindezt összegezve: várakozással tekintünk az gyógyszer eredményei elé. Fontosságát — nem tulozunk — talán meg sem lehet mérni a jelen percben. Hisz a tüdővész a legnagyobb és legelterjedtebb emberi betegség a föld kerekességén, akik ettől meg fogják szabadítani a szenvedő emberiséget: legnagyobb jóltevőinek a sorába emelkednek. Mi nem álmodozunk a debreczeni feltalálók ilyen sikeréről, de hogy teljes erőnkkel munkálkodni fogunk azon, hogy világosságot derítsünk ennek a csodás orvossernek az ügyében, azt ígérhetjük. Nem fogjuk megengedni, hogy akárki is félrevezetődjön; de viszont az orvosser legkisebb komoly eredményét is a dolog óriási horderejéhez méltó komolysággal fogjuk a közönség színe elé vinni! Tehát várjuk meg ezeket a pozitív, vagy negatív eredményeket, mert ilyen nagy dologban, ahol óriási felelőség hárul a kezdeményezőkre, — nem lehet itélni: csak egészen biztos és nagy számú esetből. Várjunk tehát türelemmel! Ezt követeli a komoly tudomány és a nyílt igazság érdeke.

A nagykölcson

utolsó részletét is felvette a város. Mi fog következni ezután? — Egy újabb, még nagyobb kölcson!

A debreczeni egyetem

és gróf Tisza István

A minisztériumból legutóbb kiszivárgó kósza hírek megint felizgatták a kedélyeket a harmadik egyetem ügyében. Az érdekelt városok egyszerre indultak fel arra a hirre, hogy Debreczen mellett döntött a kormány. Már a klerikális támadások árja is megindult.

Ennyi a tény. Az események mélyére nagyon kevesek látnak. A tények pedig reánk nézve határozottan kedvezők. A debreczeni egyetemnek van egy hatalmas, nagy befolyású pártfogója, Tisza István gróf. Az ő erélyes közbenjárásának köszönhető, hogy felszínre került a harmadik egyetemnek Debreczenben való felállítás. Mert, hogy még nem döntöttek mellettünk, — az bizonyos. Tény azonban az, hogy Tisza István gróf, akit egyházi politikájában a magyar reformátusság igazi érdeke vezérli, mindent meg fog tenni a debreczeni egyetem minél előbbi felállításá érdekében. A Tisza István jelenlegi politikai súlyát és hatalmát pedig egy cseppet sem tulozzuk, amikor kinevezetlen miniszterelnöknek tartjuk. A politika mélyében forrongó áramlatokat ő irányítja. Sokkal jobb alkalma van erre, mint tényleges miniszterelnöksége korában.

Mi debreczeniek tehát megnyugodhatunk. Egyetemünk felállításának az ügye véletlenül kereszteződik most a nagy egyházpolitikai érdekekkel, amelyek a harmadik egyetemnek Debreczenben való felállítását kedvezően befolyásolják. És ez lesz a szerencsénk. Ha megkapjuk rövidesen az egyetemet, akkor ezt egyenesen a kálvinista Róma felé irányuló tradícióknak köszönhetjük. Debreczen érdeke ebben az esetben az egész magyar reformátusság ügye: Tisza István bölcsen átlátta ezt és eszerint cselekszik. A világért sem gondoljuk tehát, ha megkapjuk a harmadik egyetemet, hogy a magas kormány azt miértünk teszi. Oh, nem! Egy hatalmas egyházpolitikai nyomás alatt; a kormány inkább magára haragít 4—5 magyar várost, mint az egész magyar reformátusságot.

A debreczeni egyetem kérdése tehát megint felszínre került. És hogy most már mi vagyunk előnyben a versengő városok között: az is bizonyos. A minisztériumból kiszivárgó hírek pedig egyelőre csak megpróbálják gyurni a közvéleményt. Tisza István okos ember: bizhatunk benne. Az első lépéseket már megtette, nemsokára kész lesz a munkája: a debreczeni egyetem érdekében fog véglegesen dönteni a kormány.

A szoknyanadrágról

(Személyek: Én és Ő. Színhely egy egyszerűen, de izléstelenül butorozott budoir. Egy kis díszkrét, rózsaszínű budoir. A felvonás kezdetén Én bizalmas közelségben vagyok Ő hozzá.)

Én: Megelégszem így is magával. Bájos idomait gyönyörűen juttatja érvényre ez a lágyan omló pongyola, amely ugy simul szobor-szép természetéhez, mint...

Ő: Elég, kedves barátom, ne folytassa tovább! Tele vagyok már a maga hasonlataival. Beszéljen inkább arról, ami most olyan nagyon érdekel engem. Beszéljen a szoknyanadrágról. Nincs szebb téma, mint erről beszélni. Mondtam már magának, hogy engem nem érdekel többé a pongyola.

Én: Oh, kegyetlen! én hozzám és hálátlan a pongyolához. A szoknyanadrágról beszéljek? Hát még nem unta meg ezt a témát? Unos-untalan csak erről beszélnek. Kávéház, templom, hivatal, színház — most mind a szoknyanadrág tanyája — pardon, most itt mindenütt a szoknyanadrágról beszélnek. Igazán meguntam!

Molnár Testvérek

varrógép, kerékpár, grammofon és lemezek legnagyobb raktárában

Debreczen,

Egyháztér 3., a nagytemplom mellett.

Író anyag védjegye Eufon tölcsernküli. Pathé tünélküli beszélőgépek és lemezek kizárólagos képviselője. Telefon 727. Kedvező fizetési feltételek! Szolid kiszolgálás! Külön technikai osztály és javító műhely! Telefon 727.

Villanycsengő berendezését, évi jókarban tartását elvállaljuk.

Ö: Megunta? És még maga így beszél? És még maga bámulni mer engem, mikor ellensége a mi felszabadításunknak ebből a szoknyás rabszolgaságból. Közeledni mer én hozzám, amikor ellensége az egész női nemnek. Hát ellenséget türjek meg közelemben?!

Én: De hisz jól tudja, hogy szeretem. Sőt nagyon szeretem: imádom. Rajongva kísérem lépteit. És, ha szabad így magam kifejezni: [juhászutyája vagyok. Mégis reám támad ilyen csekélységért. Mert jobban szeretem pongyolában látni, mint szoknyanadrágban. Hiszen egymás között, azt hiszem, teljesen mindegy: akár szoknyában, akár nadrágban látom. De jobb szeretem csak az egyikben.

Ö: Oh, nyomorult! Menjen, távozzon. Ilyen ellenséget melegítettem eddig a keblemen. Oh, én tudatlan, szerencsétlen, együgyű teremtes!

Én: Ugyan édes, aranyos, drága kis . . .

Ö: Nem akarok lenni többé magának semmiféle drágája . . .

Én: De hát ilyen csekélységért! Megharagudni reám egy, tisztán elvi meggyőződésért.

Ö: Csekélységért! Ez jellemzi legjobban magát! Csekélységnek tartja a nők nadrágszoknya viseletét. Uram, ön téved! Ez nem csekélység: ez minden. Ez a nadrágszoknya a mindenünk: jelszavunk, zászlónk, vezérlőcsillagunk, legfontosabb ruhadarabunk! A nadrágszoknyával indulunk mi a harcba, hogy megdöntsük a női rabszolgaságot; hogy megdöntsük a férfiak jogtalan uralmát. A nadrágszoknya a szebb jövő egyik bizonyítéka. A nadrágszoknya a mi talizmánunk, kincsünk, drágaságunk, fegyverünk, mindenünk! És ezt merete gyaláznia magá? Ezzel a női méltóságot sértette meg: megsértett engem is. Uram, ön egy nőt sértett meg. Megalázott, megbántott (Sirva fakad) Tudom, hogy már nem is szeret. Az nem szerethet, aki így megképes bántani egy védtelen, egy gyöngé nőt.

Én: Édes kis mindenségem, hát csillapodjon! Nem akartam én megbosszantani! Az ördög vigye el azt a szoknyanadrágot: ha így áll a dolog, hát én leszek a nadrágszoknya-eszmének legnagyobb és legbuzgóbb harcosa. Könyörgöm, kérem, bocsásson meg.

Ö: Hát még szeret? És szereti már a nadrágszoknyát is? (Könnyek közt mosolyogva) Jó, akkor megbocsátok!

Én: (Átölelem derekát és lassan az ölembe vonom. Az ellenálásra egyre gyengébb lesz, vállamra hanyatlík feje. Ajkaink forró csókba forrnak.)

Ö: Hát elhiszed-e már, hogy szép a nadrágszoknya? Hogy szép a női nadrág?

Én: Hogyne hinném! Elhíszem; de azért talán jobb lenne, ha természetben is látnám rajtad. Nézzük meg, hogy áll rajtad a szoknyanadrág!

Ö: Hisz ezen könnyen lehet segíteni, csak le kell vetnem ezt a pongyolát — —

(Függöny)

is késik. Sőt tovább megyek: minden nagyhangú ígéret dacára még a kezdeményező lépéseket sem tették meg ebben az ügyben azok, akiknek ez elsősorban kötelességük lett volna.

Erkölcsei kötelességük: tessék ezt megérteni! Mert talán a törekvések eredménytelenségét megtudjuk bocsátani, hanem meg sem próbálni a keresztül vitelét a sokat hangoztatott munkának: ezt már igazán teljes joggal elítélhetjük és el is kell itélnünk! Világosságot szeretnénk látni ebben az ügyben. Munkatársunknak személyesen volt alkalma megjelenni a

polgármesternél,

hogy felvilágosítást kérjen tőle a városi takarékpénztár ügyében. Látszott a polgármesteren, hogy nem tetszik neki az egész dolog. — Ne is tessék róla írni kérem! Ugy sem használnak az ügynek. — Kérdéseink során előadta, hogy a városi tanácsban meg volt a jóakarát a városi takarékpénztár felállítását illetőleg. — A kezdeményező lépéseket megtettük — ugymond; a miniszteriumban akasztanak meg mindent. Mégis csak borzasztó, hogy a mai kormány menyire sarokba szorította a városi autonómiát! Egy hitvány árkot sem áshatunk a magas kormány többszörösen kikért engedélye nélkül. És mennyi ideig huzzák-halasztják oda-fent az ügyeket. Bizony uram, szomorú a mi mai városi autonómiánk!

Sok, nagyon sok üdvös dologban kerékkötő a mai kormány: Kovács József polgármester szerint a városi takarékpénztár ügyét is a kormány hátráltatja. Ugy áll a dolog, hogy egyetlenegy vidéki városnak sem akarják megengedni újabb a városi takarékpénztár felállítását. — Biztos tudomásom van róla, mondja a polgármester, hogy a főváros is el fog állani a fővárosi takarékpénztár felállításától. Ha pedig engedélyeznék is a takarékpénztár felállítását, azt olyan feltételek mellett tennék: hogy így nem volna érdemes ilyen nagy munkához fogni, mint a városi takarékpénztár felállítása.

Tehát a kormány, a kormány a hibás. Legalább a polgármester a kormányra igyekszik az egész ügy ódiámát háritani. Az bizonyos, hogy nagyon homályos az egész ügy. Sötét a háttér: mert mi azokról a kezdeményező lépésekről mit sem tudunk és ha megtörténtek is, nagy titokban úgy történt meg a dolog, hogy maguk, akik csinálták, azok sem akarták, hogy eredményes legyen munkájuk. Az igazság kedvéért megjegyezzük, hogy a polgármester megígérte nyíltan, férfiasan: Megfoglaljuk sürgetni a városi takarékpénztár ügyét a kormánynál! Vajjon lesz-e ennek a sürgetésnek eredménye?

Mi lesz a városi takarékpénztárral?

Nagy hangon vertük a mellünket, hogy rövidesen felállítjuk. Sok-sok okot hoztunk fel akkor a városi takarékpénztár felállításának a szüksége mellett. Vajjon megvannak még mindég azok: az okok, avagy már nincs szükség erre a nagy horderejű intézményre. Nem is olyan nagyon régen sok szép szó hangzott el illetékes helyről, illetékes szájakból: hogy így meg úgy, — Debreczen gazdasági nagy kérdéseinek létevére a városi takarékpénztár felállítása. Vajjon javult-e a helyzet, mióta ezek a nagyhangú kijelentések és még nagyobb hangú ígérek megtétettek? Ugye, hogy nem. Ellenkező meggyőződésre jutottak talán azóta azok, akik a városi takarékpénztár felállítását sürgették? Ezt is bajosan hihetjük el komoly, jellemzilárd emberekről.

Hát nem joggal kérdezhetjük akkor, mi lehet az oka annak, hogy a városi takarékpénztár felállítása még most

Hová lett

a Kállay hagyaték Földesen?

Magyarországban minden lehetséges, — mondjuk nagyon sokszor. Az oroszországi elsikkasztott vasutak, ellopott városok példája minálunk is megismétlődik: csak hogy kisebb kiadásban. Hogy az általános dekadencia milyen nagy rétegeket és mennyire rontott meg, azt legjobban bizonyítja a földesi eset, ahol nem előkelő urakról, sima államférfiakról, nagyvilági dámákról, — hanem a „nép egyszerű fiairól“ van szó. Ugy látszik hogy az egész magyar társadalom egyforma, a részek sem jobbak az egésznél. Csak hogy a nagyobb városokban nagyobbak a visszaélések: és a községek, falvak pedig kicsinyebb mértékben üzik ugyanezt a mesterséget.

Ha a mélyére nézünk a dolgoknak, látnunk kell a községi, közigazgatási organizmus romlásának, teljes romlásának

LINOELUM
ÁRUHÁZ

Haász Lipót
Piac-u. 49. Telefon 644.

Ott szeresheti be legolcsóbban
sárczipőjét.

csalhatatlan jeleit. Földes például színmagyar község. A magyar természet nem szereti a sötétséget, a suttogást. — És mégis Földest már régóta izgatottságban tartja valami titokzatos hagyatéki ügy. Sugnak-bugnak az emberek, nagy a faluban a titkolódzás, de az igazságot csak borközi állapotban merik egymás szeme közé vágni.

A Kállay-féle hagyatéki ügye, amelynek tulajdonképpen a község tulajdonának kéne lenni: — ólomsullal nehezedik az egész községre. Az izgalom pedig napról-napra nő. A világosságtól sokan félnek a községben, de a sötétséget mindenki megunta már. Ha még sokáig fog tartani ez az állapot Földesen, akkor a következményekről senki sem állhat jól.

Volt már egyszer vizsgálat a Kállay-féle hagyatéki ügyben. A vizsgálatnak az aktái azonban megrekedtek a miniszteriumban. A boldogtalan község pedig hiába várja ennek a kínos ügynek a tisztázását, amely legjobbainak munkakedvét, ambícióját teszi tönkre. Világosságot kérünk tehát ebben az ügyben. Mi nem gyanúsítunk meg senkit, habár adataink alapján az egész ügyet nagyon jól ismerjük. Mi csak követeljük, mert követelhetjük a közérdek nevében: — hogy fejezzék be már végre-valahára azt a vizsgálatot. Szeretnénk azt is tudni, hogy miért késik olyan sokáig ez a vizsgálat. Ha eredménytelen, akkor is tisztázza a dolgot; ha eredményes, akkor kérlelhetetlen szigorúságot kérünk. A fő az, hogy legyen már végre világosság ebben a sötét dologban, ez az igazság — és Földes érdeke!

Mi lesz az „Itélet“-tel?

Patrubány Olivér nyilatkozik

Az Akadémia gróf Karácsonyi pályadíján kitüntetett „Itélet“ ügyében levéllel kereste fel a szerkesztőségünket Patrubány Olivér, a darab szerzője. Valóban érdekes kulturtörténeti adat a mi színházunk történetéhez az „Itélet“-nek debreczeni sorsa. Meginterpelláltuk ebben az ügyben Zilahyt, aki kijelentette, hogy ő Ferenczynek átadta a darabot, aki aztán egészen elfelejtkezett róla. Így esett meg, hogy Patrubány visszakérte az „Itélet“-et. Furcsa dolog és szomorúan jellemzi a színházi viszonyainkat, hogy az „Itélet“ hónapokig feküdhett a rendezői fiókban, amíg egészen be nem lepte a por. A Patrubány hozzánk intézett levelét szükségesnek tartjuk teljes egészében leközölni:

Igen Tisztelt Szerkesztőség!

Február hó 26-iki számukban meglepetéssel olvastam, hogy egy cikk keretében „Itélet“ című munkám Debreczenben megpecsételt sorsára kíváncsi lévén, Zilahit tetemre hívja. Bizony „tetemre hívás“, mert egy s más ok miatt munkám Zsül részére meghalt, visszavettem.

Az oka ennek pedig nagyon egyszerű. Sok esetben volt alkalmam, nem tudom miért, nem tudom kinek a befolyására, Zilahi frontváltogatását tapasztalni. Most is bizonyos idegen befolyásnak kellett érvényesülnie, mert Zilahi szóról-szóra ezt írta nekem: „sajnálattal kell lemondanom arról, hogy ez évben saját károm dacára, mely darabod elő nem adhatása révén rám háramlik, előadjam“. „Különben, ha . . . . ur a darabot előkészítette volna, ma már műsoron lenne. Rábiztam.“

Nem óhajtom a kedves Szerkesztőséget hosszabban soraimmal terhelni, azért röviden csak a következőket:

Grapulin operáját, a dallamhoz fordítottam. Betanulták. Ekkor Grapulinnak arról kezdtek mesélni, hogy a fordítás rossz, nekem arról, hogy a zenéje rossz, az instru-

mentálás. Ezek dacára az előkészületek folytak tovább. A premier napja is meg lett beszélve. Egyszerre csak Grapulin a szemrehányással illet, hogy miért nem mondtam, hogy operája, ha itt előadják, az Operába nem kerülhet. Kezeim közt volt akkor már és őrzöm ma is Mészáros levelét, amelyben a következőket írja: „figyelemmel fogom kísérni a debreczeni premiert s azután intézkedem.“ Grapulin-t elidegenítette tőlem megint egy idegen befolyás. Az opera színre nem került.

Mikor a Csokonai társaságban felolvasásomat tartottam, egyfelvonásosomat („A mult“) átadtam Zilahinak. A premier ki volt tűzve. A premier napján visszakaptam darabomat azzal, hogy „sok próza áll rendelkezésemre.“

S ime az „Itélet“. Férfias, becsületszóval felérő ünnepléses nyilatkozatot kaptam Ferenczitől és Zilahitól, hogy drámámat a december—februári évadban hozza.

Örömmel vettem tudomásul s kértem Zilahit, hogy akiket darabom személyeinek megalkotóiul látni szeretnék, nevemben azokat is kérje fel. Thuryt, Keményt, Zsült, vagyis önmagát és kértem a premier napjának közlését. Erre kaptam a választ, hogy nem teheti ebben az évben, hogy darabomat előadja; természetesen, hogy az akad. dicséret után évek múlva darabom nem aktuális, azután a packázás, taktikázás immár harmadizben, kihozott türelmemből s megírtam Zsülnek, hogy — de mit irjak erről, sziveskedjék tőle elkérni leveletem, — nem akarnám a dorongot én megforgatni feje fölött, mert elégnek tartom azt, hogy a depr. színház történetében meg lesz örökítve, hogy akadt egy színigazgató, aki egy, a „gr. Karácsony pályázaton“ dicséretre érdemesített munka mellett, egy debreczeni szerző, egy Csok. kör-tag munkája mellett elment.

Ezt óhajtottam közölni, nehogy más, hazug világi-tásban lássák az Urak a tényt.

Nem kívánom soraim nyilvánosságra hozását. Sokkal pongyolábbban van megírva, semhogy a lap nivóját elérhetné, de Önök révén felhatalmazom a depr. sajtót a tényállás felderítésére.

Zilahira nem haragszom. Idegen befolyás alatt áll, pedig a Grapulin concertek sikerén már okulhatott volna az idegen befolyás jogtalanságán — saját kárára s most fedezhette volna magát a gr. Karácsony névvel, amelynek szigorú feltételei mellett évek során át nem akad pénzjutalomra méltó munka s a dicséret maga igen-igen ambícionáló megtiszteltetés.

Ha Zilahinak tetszik, ápril 2-ára a darabom rendelkezésére áll.

De májusban, mikor kevés a színházbajáró, darabomat agyonüttni nem engedem azzal, hogy a kevés és másfelé is vágyó, idegesebb közönség számánál fogva, gyöngébb érzélem nyilvánulása, reális számítás szerint a darab rovására essék.

Ha bukásra érdemes, bukják telt ház előtt, hisz nekem nincs hasznom belőle, Zilahitól egy fillér recompen-satiót sem kértem.

Szívélyes üdvözlettel

Patrubány Olivér

Automobil-bérekocsik

is járnának rövidesen Debreczenben, ha a rend-
őrség rokonszenvezne a haladással és a mo-
dern reformokkal. Erre azonban egyelőre nincs
kilátás.

Kovács Gyula és Társa női divatterme Debreczen, Főtér 55. Hungária mellett ::

Női felöltők, divat bundák plüsch és szörme kabátok, leány és gyermek felöltők, boák, Costümök, pongyolák, színházi és esti köpenyek, divatszineken. **Csipke, selyem és szövet blousok dus választéka.**

Alkalmi vásár leszállított legolcsóbb szabott árak mellett

Írók és művészek

Drumár János, a nagy bohém, egyszerre felel meg ezen rovatnak és mind két címének: író és művész egy személyben. Istenáldotta, vérbeli művész. Drumár Jánost egy szó jellemzi a legjobban: *rajongó*. Nagy idealista és még nagyobb rajongó. Hogy mennyire igaz ez az állítás, arról meggyőződhetünk mély kvalitású, fényes előadásainak egyszeri hallárása: amelyeket most tartott a szabadiskolában. Lehetetlen, hogy ki ne érezzük hangjának remegéséből, szemének ragyogásából a mélyenjáró, művészi lelket, amelynek összes ékességei (és talán hibái is) a Drumár János egyéniségét alkotják. Mint minden igazi művész, Drumár is csak nagyon kis részét érvényesíti tehetségének. Lelkének egész panorámája csak azok előtt tárul fel teljesen, akik közelről ismerik.

Drumár János, amint mondom, elsősorban művész, de bámulatos sokoldalúsága szinte csodálatba ejt: zenész, (elméleti és gyakorlati) író, újságíró, sőt tudós is egyszemélyben. Arról meg nem is beszélek, hogy abszolút intelligens és nagy tudású ember. Érdekes, hogy modernnek nem nevezhetem és én, aki bámulom a moderneket a Drumár egyéniségét is csodás színben látom. Debreczenben nem ismerjük és nem méltányoljuk eléggé, pedig ő írta az egyedüli kiváló magyar „Zenetörténetet“, amely pedig nem csak Magyarországon, hanem az *ókori részében* az egész külföldön is páratlanul áll. Drumár Jánostól még sokat várhatunk!

*

Zilahy Gyuláról is akarnék egyet-mást papirra vetni habár ez a dolog rendkívül kényes. Miért? Mert Zilahynak, mint művész embernek, egy nagy „bűne“ van: — színigazgató. Sokszor kritizáltam meg Zilahy Gyulát; szigoruan, erősen, de az ő művészetét teljes egészében nagyon kevés-szer volt alkalmam méltatni. A szigorú kritika természetesen sohasem a művésznek, hanem mindég a színigazgató-nak szólt, erről — azt hiszem — beszélni is felesleges. Hogy Zilahy az ország egyik legelső művésze, az bizonyos. Igaz- és ezt az ő terhére rójuk — elég kevés-szer volt alkalmunk erről meggyőződni. Zilahyról nem mondhatjuk el, hogy társulatának ifju, tehetséges tagjait háttérbe szorítja. Hát hiszen elismerjük, hogy sok az igazgatói gond és még több a baj. — —

Mondom: Zilahy Gyula, mint művész, teljesen független az igazgató Zilahy Gyulától. Én tehát Zsülről akarok egy-két dicsérő szót ejteni. Nem mintha azt képzelném be magamnak, hogy erre Zilahy Gyulának szüksége van, hanem lelkem melegéből, az ő művésze iránti szeretetből. Mert az bizonyos, hogy Zilahy nagy művész: vérbeli, igazi művész, akit az „isten csak jókedvűből teremthetett“. Csodálatosan, ösztönszerűleg, istenadomány képen ismeri Zilahy az emberi lelket. Nem tanulmányok árán jutott ehhez a tudáshoz, hanem vele született. Ha valakiről, úgy ő róla mondhatjuk el, hogy nem is tudna rosszul játszani. Erre képtelen. És micsoda természetes mélységgel jellemzi alakjait: az emberi jellemnek végtelen sokszínű skáláján keresztül! Mikor látom valamelyik mélyebben járó szerepében, kész vagyok bámulni rengeteg pszichológiai, anatómiai, orvostani tudását: pedig Zilahy sohasem volt sem télekbuvár, sem orvos. Emlékszem egy nagy meghalási jelenetere: a debreczeni közönség állva bámulta végig és hosszú-hosszu megdöbbenés után tört ki a tapsorkán és viharzott szinte a végtelenségig.

Zilahy Gyulát én nem tartom jó színigazgató-nak, de Zsült a nagy művészek közé sorozom, akik igazán ismerik a lelkükben elviharzott érzések után az összes emberi indulatokat.

A „Józan Ész“

Irta Kolosi Sándor

Mikor a sirástól egy kissé megkönnyebbült lelke, kezébe vette újra kedvese fényképét és hosszú csókot lehelt arra. Nézte könnyes szemekkel . . .

— Én hagyjalak el? Téged felejtselek el? Téged? Nem, nem, soha! . . . Még holnap egymásé leszünk! Igen, holnap . . .

Lázás sietséggel kikotorászott egy levélpapírost és borítékot az asztal fiókjából és megírta kedvesének a következő sorokat:

„Édes egyetlenem! Szeretett, imádott boldogságom! Anyám semmit sem akar tudni a mi szerelmünkről. A sejtelmek nem csalnak! . . . Mindennek vége! . . . Holnap reggel 9 órakor okvetlen elvárlak a ligetben. Ott a nagy fánál . . . Tudod, a hol mindég találkoztunk . . . Ó, boldog idő! . . . Most már vége . . . Megfogunk halni . . . Ugy, ahogy megbeszéltük már. Megfogunk halni egyszerre . . . És találkozni fogunk ott fenn. Nem tudok többet írni . . . A fejem majd szét hasad . . . A szívem úgy vérzik . . . Fáj minden tagom. Megfogunk halni . . . Jerr el okvetlen! Jerr el! . . . Megfogunk halni . . . Olyan vagyok, mint egy örült . . . Csókol ezerszer a te Zolid.“

S miután megírta e zagyva sorokat, borítékba tette a levelet és megcimezte azt.

Majd felkapta kalapját és lesietett, hogy feladja a levelet a postára.

Amint ő döngő léptekkel, mint egy alvajáró, lehaladt a lépcsőn, folyton mormogott össze-vissza:

— Most feladom a levelet . . . Holnap . . . reggel el jön . . . Igen . . . biztosan . . . eljön . . . Akkor, ó akkor . . . megfogunk . . . halni! . . . Igen . . . megfogunk . . . halni . . .

*

Gyönyörű nyári reggel volt másnap. A feltörő nap sugarai be-aranyozták a harmatos ligetet. Élet mindenütt. Viruló pázsit, illatozó virágok, madárdal. Üde a lég. A madárkák reggeli énekét, a természet dicsérő hozsánnát hirtelen megzavarja egy borizü, rekedt hang hangos káromgása:

— Hej, de jó lesz ott megpihenni, oda lenn már nem fáj semmi . . .

A kis énekesek ijedten rebbennek széjjel.

Egy, támolygó alak jön ingadozó léptekkel. Kalapja mélyen a szemére csapva. Haja kuszáltan, csapzottan lóg alá homlokára. Az átzüllött éjszaka undorító, buta bélyege rá van nyomva dult arcára.

Egy nagy fa alatt levő padhoz tart, oda vánszorog és leül. Bambán néz széjjel, felsóhajt . . . Feje lassan-lassan mellére ereszkedik. Egy-kettőt bölint még, azután elalszik . . .

*

A napsugarak mosolyogva, játszadozva ugrándoznak egyik virágról a másikra. Lassan-lassan mindhangosabb lesz a liget.

A közelben lévő kis kápolna órája elüti a kilencet . . . A fák közül egy vánszorogó alak bukkan elő. Ugy lépked, mint egy alvajáró . . .

Fejét mélyen mellére horgasztja s gondolatokba mélyedve támolyog lassan előre.

Egy leány! . . .

Testét egyszerű, fehér ruha fődí, haja födetlen. Finom vonásu szép arcán a fájdalom, a lemondás, a félelem ül. Melléből, mely sebesen hullámszik, néha egy elfojtott sóhaj tör elő. Kisírt szemei fátyolosan, fénytelenül, bágyadtan merednek a semmiségbe. Alig lehet 17 éves. Sugar termete most olyan, mint egy letört liliomszál.

Egy, előtte felrebbent, sárgarigó hangos rikoltása felzavarja álmodozásából. Felriad, meg áll. Fáradt pilláit lassan felüti és félénken, mintegy álomból ébredve, néz körül. Piciny, hófehér kezével görcsösen szorítja le pihegő keblét, amelyből egy kínos, fájdalmas, hosszú sóhaj tör elő. Révedező, fekete szemei egy magas fa vastag

Aszalag királynál

szallag, csipke, kesztyű, ridikül, arcfátyol, harisnya és párisi újdonságokból állandó nagy raktár

Vida Miklós

nődivatáruházában, Városháza épület.

törzsén hirtelen meyakadnak. A fa alatt, a padon, háttal feléje egy férfi alak ül. Most az álmatag, élettelen szemekben egy örömsugár villanik fel. Sápadt, megtört arca hirtelen kipirul.

Sietve, szinte futva tart a pad felé.

— Ő az! . . .

Az alvó alak megmozdul. Mellére hajtott feje lassan felemelkedik, majd hirtelen, egy mély horkolás kíséretében hátrahanyatlik.

A leány, aki már ölelni készült kedvesét, hirtelen hátratántorodik.

Nézi, nézi, hosszan az alvónak arcát. Ennek feje inogva ír le lassu köröket. Arca halovány, haja mélyen, csapzottan lóg le a szemébe. Alsó ajka petyhülten lóg alá. Ruhájáról az éjjeli mulatóhelyek ismerős szaga, a bor, sör, füst orrfacsarító illata áradt széjjel.

A leány feléje nyul, megragadja vállát, hogy felrzza. Majd hirtelen elereszti.

— Nem, ez nem ő! Ez nem lehet ő! . . . Ő nem ilyen . . . Ő szép . . . Ő nem így néz ki! . . . De mégis, ő az! . . .

Vékony, sovány ujjai idegesen ragadják meg vállát.

— Zoltán! Zolikám! . . . Ébredj! . . .

A fiu nehezen kinyitja pilláit, feltekint. Nézi, bambán, zavartan, fátyolos szemekkel. Félig nyitott ajkán egy morgásszerű szót nyög:

— Margit! . . .

Majd hirtelen lezárulnak a szemek, a fej egy nagyot billen és lassan mellére süllyed.

— Zoltán! Zolikám! Édes Zolim! . . . Mi az? . . . Mi van veled? . . . Szólj! . . .

Mindkét kezével megragadja, felrzza.

A fiu felemeli kezét, szeméit megtörli, kinyitja pilláit és tántorogva fel áll.

— Margit, te vagy? . . . Hát . . . mi . . . mi . . . mit a . . . akarsz? . . . Ja . . . i . . . i . . . igen . . . Mar . . . git . . . te . . . vagy! . . .

— Zoltán, mi lett az Istenért?! . . . Te be vagy . . .

— Igen . . . be . . . va . . . a . . . gyok ru . . . ru . . . rugva . . . Mulattam . . . Igen . . . zül . . . löttem . . . Soha nem tettem ezt . . . De . . . most . . . megtettem. Most már . . . mindegy . . . Megfogunk . . . halni . . . Aztán vége . . . vége . . .

— Zoltán, így nem szeretlek! Nem vagy az én Zoltánom! Én így gyűlöllek! . . . Utállak! . . . Én nem akarok! . . .

— Nyujtsd az ajkad! . . . Csókot! . . . Akarok! . . . Mondom! . . . Parancsolom! . . . Hallod?!

Karjait kitérte. Lépni akar, de megtántorodik és visszazog a padra.

A leány ijedten, undorral szökik vissza.

— Utállak így! Érted? Utállak! Én egész éjjel sirok. Ébren, fetrengve, álmatlanul, gyötörödvé töltöm az éjszakát. Minden egyes pillanatomban csak neked volt szentelve. Vergődtem, mint egy sebzett madár. Szegény szívem vérzett. Majd megőrültem . . . És te! . . . És te! . . . Utállak, mondom! Te mulatsz. Elfelejtettél. Rám sem gondoltál. ittas vagy, Meg sem tudsz mozdulni. Utállak így. Undorodom tőled. . . . Hallod? . . . Gyűlöllek. Vége mindennek. Megyek! . . . Isten veled! . . .

Rá sem néz, megfordul és elakar sietni. A fiu hirtelen felugrik, megragadja karját és a padhoz vonszolja.

— Itt maradsz! . . . Szeretlek! Imádlak! . . . Enyém vagy! . . . Megfogunk halni! . . . Akarom! . . . Anyám nem akarta, hogy enyém légy! Én akarom!

— Nem, nem! Eressz! Eressz! Nem! . . .

Egy éles dörrenés reszkettette meg a levegőt. Egy halk sikoly. Tompa zuhanás. A leány élettelen teste lerogyott a porba.

A fiu arca irtózatossan eltorzul. A lövés zaja eloszlatta mámorát. Mint egy örült rogy le imádot tja holttestéhez. Megragadja kezét, csókolja hosszan, örjögően.

— Mit tettem! Istenem! Ég! Uram, mit tettem! Megölttem! . . . Meghalt! . . . Margitkám! . . . Édes Mancikám, kelj fel! Ébredj! Én vagyok itt, a te Zolid! . . . Bocsáss meg . . . Könyörülj! Uram! Margit! . . .

A leány halovány arcán elsimultak a fájdalmas barázdák. Boldog mosoly ül ajkán.

Egyszerre szaladó léptek zaja közelg. Kiabálás, zürzavar megszűröl. Emberek futva jönnek.

Zoltán lerogy kedvese teteméhez. Átkarolja. Ajka hideg, élettelen ajkát keresi . . . Még egy éles durranás . . . Egy nyögés . . . Azután csend . . .

*

Az összeszaladt emberek rémülten vesznek körül a két tetemet. Szánakozó, résztvevő arcok mindenütt. Most egy asszony tör keresztül a tömegen. Ránéz a holtakra. Megismeri fiát . . .

Kezeit tördeli, haját tépi. Sir, jajgat keservesen. Majd ráveti magát fia holttestére.

— Fiam, én egyetlen, jó fiam! Én vagyok az oka, hogy meghaltál! Én, ó, én nyomorult bűnös! Uram, Istenem, bocsásd bűnömet! Add vissza fiamat! Könyörülj!

Egy öreg, Galambösz haju, magas homlokú, tőpörödött emberke szeliden megérinti vállát és felemeli.

— Ne sirj, anya! Magadat okolod e rémes tettért? Nyugodj meg. A hibás nem te vagy. Fiadat hagyd nyugodni. Őt se átkozd e tettért. Ő vétkes ugyan, de hagyd nyugodni. Bocsáss meg neki . . . Az örülteknek mindent meg kell bocsájtani! . . .

A POLGÁRMESTER

NEM AKAR ELÁRULNI SEMMIT A HARMADIK EGYE-
TEM FELÁLLITÁSÁRÓL, HABÁR — SAJÁT SZAVAI SZE-
RINT — MÉG ESKÜT NEM TETT ERRE A NAGY TI-
TOKRA A MINISZTERIUMBAN.

Krónika

A kormány ismét egy nagyszerű mumushoz jutott. Elő is vették már, de még fokozottabb mértékben fognak ijesztgetni vele, ha az ellenzék tovább is rakoncátlankodni mer. Itéljen a nemzet! hangoztatják és újabb házfelosztatással fenyegetnek. Az ellenzéknek — megengedjük, hogy üres szalmacséplés az obstruálása — természetesen nem kell valami nagyon komolyan venni az ilyen „fenyegetéseket“. Nagyon, de nagyon elbázták magukat azok az urak, akik most a hatalmon vannak. C-akis így magyarázhatjuk meg kihívó viselkedésüket, amellyel hányivetve kérdik: most kellene megkérdezni a nemzettől, hogy helyesli-e az obstrukciót? Hogy helyesli-e azok törekvését, akik közgazdasági eminens érdekei elé gátat vetnek. Megengedjük, hogy az obstrukciót, ha céltalan, nem helyesli a nemzet többsége. Különben minden csak a céltól függ: hogy vajjon milyen érdekeket szolgál az obstrukció? De feltéve ennek káros voltát, a nemzet ítélete még ebben az esetben sem lehetne elfogult. Eléggé felnyitak szemünk, amióta ez a kormány a hatalmon van. Véletlenül cseppentek bele és „véletlenül“ fognak ki is pottyanni a nagy méltóságából. Mindenesetre: a nemzet többsége tudna disztingválni és ítéletében nem csak az obstrukciót ítélné el, de a jelenlegi kormány kárhóztos törekvéseit is; eredménytelen munkáját, céltalan hatalmát, haszonleső politikáját. — Igen, a nemzet ítélete; azt hisszük, hogy nem lenne elfogult. Ahogy kiábrándították a koalíció manipulációi, éppen úgy megcsalták a jelenlegi kormánypart hasznos, céltudatos munkásságai is. Most fogunk talán végre-valahára tisztán látni és sok keserves csalódás után egyszer már józanul is ítélnünk létünk — vagy nem létünk kérdésében. Mert, ha még egyszer megkérdeznék bennünket, akkor jól fontoljuk meg, hogy ez talán az utolsó kérdés lesz már, amikor még határozhatunk a sorsunk felett. Ha még egyszer ítélnünk, ha még egyszer megkérdeznék bennünket: akkor talán arra kell megfelelnünk, hogy akarunk-e lenni, vagy se? Igen, akkor: lenni, vagy nem lenni — ez lesz a kérdés.

*

Debrecen legelőkelőbb
mulatóhelye az

Erdélyi Borozó

(Hunyady-u. 22. sz. a vasutmentén.)

==== Egész éjjel meleg konyha. ====
Női kiszolgálás.
Tulajdonos: **Kálmán Lajos.**

Hanakó, a nagy japán művész színtársulata vendégszerepelt a debreczeni színházban. Talán egy kicsit „magas” volt Debreczennek ez a vendégszereplés: így gondolják rólunk sokan. A fővárosok ener-vált idegrendszerű publikuma, amely már megunt minden hétköznapi és újabb és újabb tiltott szenzációk után vágyakozik: — nagy kíváncsisággal és érdeklődéssel fogadta mindenütt Hanakó színtársulatát. Mi nekünk debreczenieknak az egész dolog egy kicsit nagyon is szokatlannak tűnt fel: különösen első impresszióink voltak nagyon ingadozók. Később, amikor egy kissé belépróbáltunk helyezkedni a primitív japán rémdrámák világába: kezdtük csak megérteni teljes nagyságában a Hanakó művészetét. Hanakó nagy művész; hogy japánnak született, arról már igazán nem tehet. Hogy milyen nagy művész, azt legjobban mutatja őszinte elismerésünk, bámulatunk, — amely letudta küzdeni ennek az ekzotikus világnak és a japán dráma megérthetőségének nehézségeit.

*

Szomorú viszonyok között él — Balmazújváros népe. Még szomorubb az, hogy mi Debreczen, amelynek a tövében fekszik Balmazújváros: csak akkor veszünk tudomást az újvárosi nyomoruságról, amikor az istenadta nép már az éhhalállal küzd és utolsó kétségbeesésében deputációt meneszt a minisztériumhoz. Mert nagy a földéhség, a nyomoruság Balmazújvároson. A népek nincs betevő falatja: az anyák könnyes szemmel nézik csenevész, lesóványodott apróságukat, — de kenyeret sem tudnak nekik adni. Nem alamizsnát, nem könyöradományt; hanem munkát kér a balmazújvárosi nép. Munkát, mert különben éhen halnak. Kivándorlásra nincs pénzük, meg gyengék ahhoz, hogy az új világba vonszolják fáradt, kiéhezett testüket. A balmazújvárosi népek nincs földje, — azért nincs munkája. Az egész falu határa nagy birtok: a Semsey uradalomhoz tartozik. A nagybirtok pedig lelketlen, esküdt ellensége a falu szerencsétlen népének. Addig, amíg a nyári és aratási munkákat ők végezheték el, kereshettek annyit télre, hogy nem haltak éppen éhen. Mióta azonban a Semsey-uradalom messze idegenből hozatja a munkásokat, azóta télen át állandó az éhség a faluban. Az éhínség, amely halomra szedi áldozatait. Önkéntelenül támad fel bennünk a kérdés: hát miért ellensége a balmazújvárosi nagybirtok a falu szegény, földhöz ragadt népének? Miért sajnálja tőlük a munkát?! Valóban rettenetes példája a balmazújvárosi eset a töke telhetetlenségének. Mit törődik azzal, ha halomra hull a falu lakossága. A fő, hogy bosszút álljon a falu lakosságán, mert egyszer azt merete mondani az elkényszeredett nép: — hogy nagyon silány ez a bér, amit munkánkért kapunk! És sztrájkba állottak. A nagybirtok, a hatalmas töke most büntet. Vajjon hová fog mérgesedni a balmazújvárosi dolog? Hová fogja kergetni a földesuri lelketlenség ezt a szegény, elkeseredett népet?

*

Azt hiszem elhiszik, hogy nem vagyok babonás. Tudja az ördög, hogy hogy-hogy nem, felkerestem a csodarabbit. A most Debreczenben tartózkodó bölcs embert. Mégegyszer megjegyzem, hogy nem vagyok babonás, hanem az a kis tőpörödött emberke bámulatba ejtett. Nem volt időm hozzá, hogy alaposan vizsgáljam meg tudományát. Hogy nem közönséges svindler, azt mindjárt az első pillanatra láttam. Sajnálom, hogy sem lélektani, sem fizikai magyarázatokat nem találtam. Különben ilyen tekintetben eléggé éles szemem ez uttal felmondta a szolgálatot. Annyit azonban elmondhatok, hogy csodálatos ember ez a csodarabbi. Legalább nekem megdöbbentő igazságokat mondott. Hogy honnan, miből, — véletlen volt éppen az én esetem: — azt már nem tudom. Foglalkozom magam is a lélektannal, de most cserben hagyott a tudományom. — A kis csodarabbi lefőzött. Alaposan lefőzött. Fitymálva mentem be hozzá és ő alázatosan fogadott. Aztán egy kis abrakadabra után beszélni kezdett. Mintha a biblia rabbija elevenedett volna meg előttem. Ime itt a mi évezredes, felmagasztalt haladásunk. Lehet, hogy tévedtem; lehet, hogy éppen én nekem véletlenül mondott érdekes, igaz és különös dolgokat, — azt nem vitatom. Szívesen elismerem azt is, hogy ily módon elfogult vagyok. Nem akarok más egyebet ezzel a pár sorral, mint felhívni egynehány lélekbuvárnak a figyelmét erre a kis csodarabbira. Mert hogy érdekes tanulmány, az bizonyos. A pszichológiának a feladata,

hogy leleplezze, vagy megmagyarázza tudományát; a svindlit én is észrevettem volna. Ha valaki ezt megteszi, nagyon érdekes és szép feladatot végez, mert érdekes és csodálatos ember ez a kis csodarabbi.

Éjszaka,

sötét éjszaka van még Debreczenben — minden tekintetben. Mi tudjuk legjobban, milyen kétségbeejtő ez a debreczeni sötétség: ezért tiltották be az „Éjszaka” előadását. Minek is néznénk mi azt meg a színpadon, mikor benne élünk ebben az „éjszakában”.

Uj Bank Debreczenben. Január elsején alakult meg a Kerületi Bank mint szövetkezet Debreczenben, a Deák Ferenc-utca 26. szám alatt. Az új bank rövid működése dacára már is eredményekre tekinthet vissza: amennyiben a pénzügyi pangása mellett is nagyon sok és fontos pénzügyi műveletet bonyolított le ezen rövid idő alatt. Minthogy az induló banknak sikerült összeköttetéseket létesíteni a legelőkelőbb pénzintézetekkel, alapos reményünk lehet arra, hogy a bank agilis igazgatója László Iván rövid idő alatt életképessé és virágzóvá teszi ezen új vállalatot.

Az ebesszéli ártézi víz a legkedveltebb és legelterjedtebb üdítő, szénsavval telített forrásvíze Debreczennek. Az ebesszéli ártézi forrásvíz hőforrás, 22 C^o melegen buzog a földből (percenként kb. 72 liter) és orvosi vegyelemzés szerint is valóságos orvosság a gyomorbajoknál és húgyszervek megbetegedésénél. Az ebesszéli ártézi forrásnak valóságos csodahire ment a hajdumegyei nép között, olyan sokan keresik fel gyógyító vizét. Az ebesszéli ártézi kapható mindenütt, tisztán kezelt palackokban. A forráskezelőség legközelebb azt az újítást vezeti be, hogy minden család részére névvel ellátott 2—3—5 literes ballonokban is szállít vizet, ami bizony nagyon áldásos lesz különösen járványos időben. A ballonokra már előjegyzést elfogad a forráskezelőség, Debreczen, Barna-utca 1. szám alatt (Telefon 216. szám.)

Nem dobja k^o pénzét senki! Ha a házában eszköz-lendő csatornázáshoz szükséges csöveit a *Debreczeni Első Vasbetoncső gyárból* beszéri, mert ott olcsón olyan vasbeton csövet kapni, a mi a debreczeni csatornázási szabályrendeletnek minden tekintetben megfelelnek. A csövek szilárdságáról mindenki meggyőződhetik a gyárhelyiségben, Piac-utca 83. sz. alatt az erre a célra berendezett nyomási próba gépen.

Szerkesztői üzenetek

B—a István. Levelében jelzett kéziratot mi egyáltalában nem kaptuk meg és így bírálatot sem mondhatunk a kérdéses irodalmi munkákról. Kérjük a verseket szerkesztőségünk címére minél előbb beküldeni, ha véleményünkre kíváncsi.

H. S. Kezeinkhez juttatott verses és prózai munkák egyaránt érdekes dolgok, meglátszik rajtuk a figyelem és buzgóság. Valamelyik napilap hasznát veheti.

„Csalódott” — abban, hogy zöngeményei megütik lapunk színvonalát.

„Éjszaka” ne írjon az isten szerelmére, talán inkább nappal... vagy talán — sohasem.

Gy. I. Várjuk további munkásságát!

Felelős szerkesztők: ERDÉLYI IMRE és SZIGETHY GYULA.
Helyettes szerkesztő: VOITH GYÖRGY.

Koncz József

csipke és szövet függő-nyök kifogástalanul tisztítatnak.

Fiókküzelek: Battyhányi-utca 2. és Vár-utca 3. szám. (Zenede udvar.)

Füzlet és gyár:
Arany János-utca 10. sz.

Alapított 1903.

Telefon 701.

Aszmann Ferencz

uri divat üzlete

Piacz-u. 27. Telefon 34.

Nagy választékban kaphatók az
uri férfi divat körébe tartozó
mindennemű cikkek, valamint

utazási kellékek.

Világhírű Habig kalapok raktára.

Tisztviselők 6% engedményben

részesülnek.

DEMNER

mütermében

(Szent-Anna-u. 5.)

készült

levelezőlapok

rövid idő alatt nagy szen-
zációt keltettek!

Miért?

mert művészi esek, szépek
és tartósak.

12 darab

csak 3 korona.

Groszmann és Mandel banküzlete

Debreczen, Hunyadi-utca 21.

Alapított: 1895-ben.

Ajánl olcsó kamatu
törlesztéses kölcsö-
nöket földbirtokokra
és házakra a leg-
előnyösebb feltéte-
lek mellett. Drágább
kamatu kölcsönöket
olcsóbbra cserél.

Telefon: 76. szám.

Tisztelettel:

Groszmann és Mandel.

Zongorák,

Pianinók

és Czimbalmok

csakis legjobb minőségben, legolcsóbb
árakban, kedvező fizetési feltételek
mellett beszerezhető

Schmidt S.

zongora és hangszer üzletébe

Debreczen, Piacz-utca 73. szám alatt.

Legszolidabb alapon álló elsőrendű

**óra, ékszer, ezüst és
drágakő raktár**

Sándor Ármin

Debreczen, Piacz-utca 41. szám

(Dróher sárosarnok mellett.)

**Eddig nem létezett olcsó
árak!**

□ □ Debreczeni □ □

Első Vasbetoncső-gyár

Piac-utca 83. szám.

Gyárt: drótbetétes beton-csőveket és
idomdarabokat minden méretben :-:

Vasbeton kiöntő aknákat,

tisztító és iszapfogó aknákat, kutgyü-
rüket stb. — Elvállal mindenféle beton
és vasbeton munkákat. — Terazzo és
keramit munkát és javítását a legol-
csóbb árban.

Nagy raktár kavicsos és rostált homokból, — elsőrendű
portland és román cementből nagyban és kicsinyben.

Budapesti férfiszabó
Debrecen, Sas-u 2.

Angol férfi öltöny
 felöltő v. télikabátot rendelhet
 izléses kivitelben mérték ntán

40-50
 koronáért.

A rendelő közönség szives
 pártfogását kéri
Fettman Sándor.

Legszébbek : **A HIRNEVES**
 Legjobbák ; **KOBRÁK**
 Legtartósabak **BÁLI-CIPŐI.**

Kizárólag kapható

Hermann Jenő
KOBRÁK cipő-raktárában
 Piac-utca 42. sz. — Telefon 654.

Haas Fülöp és Fiai
 cs. és kir. udvari szállítók
 cs. és kir. szabadalmazott
szőnyeg- és butorszövet
gyárosok
 Debrecen, Piac-utca 59., Steinfeld-palota.
 Telefon 560. szám.
 Gyárak: Sopron. Ebergassing Hlinszkó.
 2 fő és 27 fióküzlet.

Legjobb és legolcsóbb pon-
 tos órák 2 évi jótállással

Gasparik
 : órás és ékszer :
 üzletében kaphatók
Debrecen, Hatvan-utca 2. sz.

Órajavitások a legjobban ké-
 szülnek. Inga órák részlet-
 fizetésre is kaphatók.

Elsőrendű fodrásznő
 házakhoz ajánlkozik.
 Fésűl a legujabb divat szerint
 Menyasszonyoknak
 legjutányosabb árban :-;
O. Biró Jánosné Árpádtér 46.

Szendrő Sándor
 zongora és hangszerkészítő
 Debrecen, Batthyányi-u. 22. szám.

Zongora, gramofon, min-
 dennemű vonós és fuvó-
 hangszerek, czimbalmok,
 hangszer alkatrészek és
 hangszer felszerelési cik-
 kek áruháza és ipartelepe.

Zongora és pianó köl-
 csönző (bérbeadó) intézet

Hegedűk és hegedű-felszerelések, római
 húrok, valamint
gramofonok és gramofon-lemezek
 nagy raktára.

Zongora és hangszer műhely.
 Zongora és czimbalom hangolás.

Telefon szám 629. Alapított 1876-ban.

Legszébb órák és ékszerek
 legolcsóbban jótállással

Gasparik Ádám
 műórák, ékszerész és látszerésznel,
 Hunyadi-u. 12.
 .: Órajavitások jótállással. :.

Értesitem a n. é. közönséget, hogy
 Csapó-utca 39. sz. a. levő üzle-
 temben állandóan kész

férfi-, fiu magyar öltöny
 kapható. Kész szolgálattal
Horváth Gábor
 férfi szabó.

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű
 hölgyközönséget, hogy
Hatvan-u. 36. sz. alatt
női szabó műhelyt
 nyitottam.
 Tisztelettel
Kerecsi József.

Ez év január 1-én kezdte meg működését a

Kerületi Bank

mint szövetkezet

Deák Ferencz-utca 26. szám alatt.

Foglalkozik: mindenféle kölcsönök lebonyolításával
 a legolcsóbb kamatláb és legelőnyösebb feltételek
 mellett.

Folyószámla betétet elfogad a legnagyobb kamatozásra.
 Jelzálog kölcsönöket kényelmes visszafizetésre folyósít.
 Új rendszerű életbiztosítás előnyös feltételek mellett:
 heti 1 korona befizetéssel 1000 koronát kaphat mindenki
 15 év múlva. Halál esetén az egész biztosított összeget
 egyszerre megkapja a biztosított hozzátartozói.

Felvilágosítással készséggel szolgál
a Kerületi Bank mint szövetkezet
 igazgatósága.